

Τρίτη 13 Ιουνίου 2017

dancepress.gr

Βρίσκεστε στο: ΑΡΧΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ > ΑΠΟΨΕΙΣ > Λενιώ Κακλέα: Το απαραβίαστο του προσώπου

12 Ιουνίου 2017 ΑΝΑΛΥΣΗ

Λενιώ Κακλέα: Το απαραβίαστο του προσώπου

Η νέα χορογραφική δουλειά της **Λενιώς Κακλέα**, *A Hand's Turn*, τοποθετείται στο σημειωτικό κενό μεταξύ σωματικής ταυτότητας και πολιτισμικής αναπαράστασης, καθιστώντας εμφανές ότι πέρα από βιολογική οντότητα το σώμα αποτελεί, επίσης, φορέα νοημάτων. Αυτή η εγγενής πολυσημία του σώματος, ειδικότερα όταν δε μιλάμε μόνο για την τέχνη, οπότε και δικαιολογείται μια σχετική εμπρόθετη σημασιοδότησή του, γίνεται σπάνια αντιληπτή στο πεδίο της καθημερινότητας. «Ακούσιες» κινήσεις καταγράφουν όχι μόνο εγκεφαλικές λειτουργίες, αλλά και «φωτίζουν» τις πιο μύχιες πλευρές όσων τις εκτελούν ή τις επαναλαμβάνουν στον καθημερινό τους βίο. Ενδεχομένως, αυτές οι αποσιωπημένες και έντονα νοηματοδοτημένες «μικροκινήσεις», όσο και αν η επιστήμη θέλει να τις κατατάξει-κατά τρόπο αντικειμενικό- σε νευροβιολογικής φύσεως δεδομένα, αποκτούν εντός της κοινωνίας και του εκάστοτε πολιτισμού μια συγκεκριμένη ερμηνευτική βαρύτητα.

Η χορογράφος επέλεξε για την περφόρμανς ένα χώρο όχι μονοσήμαντα παραστασιακό, ο οποίος ισορροπεί ανάμεσα στην απρόσωπη ψυχρότητα ενός εργαστηρίου και τη φαινομενικά αδιάφορη ιδιωτικότητα ενός στούντιο. Μέσα σ' αυτόν τον αμφίσημο χώρο υποδέχεται μόνο δύο θεατές σε κάθε εικοσιπεντάλεπτη «ιδιωτική συνάντηση». Αυτός ο αριθμητικός περιορισμός δεν είναι απλό τέχνασμα για να διατηρηθεί η επιθυμητή εγγύτητα στις προτεινόμενες δράσεις, αλλά συνιστά αναγκαία συνθήκη στη μερική πρόσληψη της πραγματικότητας. Τα αντικείμενα στο στούντιο είναι τοποθετημένα με τέτοιο τρόπο, ώστε να απαιτείται η κίνηση του κεφαλιού προκειμένου να σαρώσει το βλέμμα όλο το χώρο. Άλλωστε, η μερικότητα της όρασης και οι μηχανισμοί εκλεκτικής προσοχής είναι, μεταξύ άλλων, από τα θέματα που θίγει η περφόρμανς.

Η περφόρμανς ξεκινά με μια σειρά ερωτήσεων, εν πρώτοις ασύνδετων με ό,τι πρόκειται να συμβεί. Οι απαντήσεις μας είναι μονολεκτικές («ναι», «όχι»), αν όχι αμήχανες εξαιτίας της αμφίβολης εγκυρότητάς τους. Το βασικό με αυτή την εναρκτήρια συνθήκη είναι ότι ο θεατής αντιλαμβάνεται να τον παρατηρούν. Δεν υπάρχει η ασφάλεια ενός «απόσπου κοινού» στο οποίο μπορεί να ενσωματωθεί και να χαλαρώσει. Η εγρήγορση έχει επιτευχθεί. Στη συνέχεια το βλέμμα μας στρέφεται στις δυο στοίβες χαρτί, τοποθετημένες συμμετρικά μπροστά από τον καθένα θεατή. Αριστερά καταγράφονται οι δραστηριότητες που σχετίζονται με το αριστερό (π.χ. οι δεξιόχειρες συνηθίζουν να κρατούν το πηρούνι με το αριστερό) και αντίστοιχα δεξιά, εκείνες που σχετίζονται με το δεξί (π.χ. ψηφίζω με το δεξί).

Ο συγκεκριμένος, όμως, ευλογοφανής διαχωρισμός δεν αποτελεί μονάχα ένα προσωπικό τρόπο παρατήρησης και κατάταξης των δεδομένων• οι σημασιοδοτήσεις του διαπερνούν όλο το φάσμα των ανθρώπινων δράσεων. Άλλοτε συνιστούν μια πληροφορία για το κοινωνικό πλαίσιο πρόσληψης (η χρήση της τουαλέτας), άλλοτε αντλούν την ερμηνεία τους από το χώρο της ψυχανάλυσης (φόβος), ενώ συχνά αποκτούν μια πολιτική χροιά που ενδεχομένως αναφέρεται και στην κατανομή της εξουσίας (δεξιά και αριστερά). Ο τρόπος που μας δίνονται τα δεδομένα αυτά, η προσήλωση στα χέρια της περφόρμερ που γυρίζει ρυθμικά τις σελίδες, αποκαλύπτει το πόσο εύκολα οι ασθήσεις μας οργανώνονται σε σταθερά σχήματα και αντιληπτικά στερεότυπα: το μάτι μας κινείται από την αριστερή σελίδα προς τη δεξιά για να διαβάσει το κείμενο, ωστόσο όταν αλλάξει η σειρά, ή όταν μια σελίδα μείνει λευκή, ο θεατής γρήγορα διαπιστώνει τους αυτοματισμούς που ο εγκέφαλος έχει αφομοιώσει. Επίσης, από καθαρά ρυθμολογική ή περιεχομενική άποψη, η παράθεση των προτάσεων όπως εμφανίζονται στις σελίδες θυμίζει εσωτερικό ελεύθερο συνειρμό• το άθροισμά τους που δεν εξυπηρετεί στην εξαγωγή συμπερασμάτων, αλλά είναι κυρίως ένας μηχανισμός αυτοπαρατήρησης.

Στην παραπάνω δράση επομένως, ο πρωταγωνιστής είναι ο θεατής. Ο τρόπος που εστιάζουμε στο κείμενο, η περιπλάνηση στα δεδομένα, «αφαιρεί» την περφόρμερ από το οπτικό μας πεδίο. Παρατηρούμε μόνο τα χέρια της, τα ακροδάχτυλα που τοποθετούνται στα στιβαγμένα χαρτιά για να γυρίσουν τις σελίδες. Η εμπειρία μας άλλωστε δομείται πάνω σ' αυτό που εμείς έχουμε «συμφωνήσει» να προσέξουμε και σ' αυτήν την περίπτωση πρόκειται για το κείμενο. Στο δεύτερο μέρος, η σχέση αυτή αντιστρέφεται: η περφόρμερ σηκώνεται όρθια, γυρισμένη πλέον πλάτη στους θεατές. Στην άλλη άκρη του δωματίου υπάρχει ένας μικρός καθρέφτης χειρός στερεωμένος στη βάση ενός μικροφώνου. Στον καθρέφτη αντανακλάται το πρόσωπο της περφόρμερ. Συμβαίνει όμως και το εξής παράδοξο: ενώ το σώμα της κινείται δεξιά μας, το βλέμμα μας μένει σταθερά κολλημένο στον καθρέφτη, στο είδωλο που μας κοιτά από τα αριστερά. Αυτή η αποσύνδεση του σώματος από το πρόσωπο είναι τρομακτική, ανακαλεί προφανώς έναν αρχετυπικό, μύχιο φόβο. Δεν είναι η ταυτότητα της περφόρμερ που έχει χαθεί, αλλά η σύνδεση ανάμεσα στο άτομο και το πρόσωπο.

Το σώμα της χορεύτριας, ενδεδυμένο ώστε να θυμίζει στρίπερ, προσφέρεται στο βλέμμα του θεατή, αναλώσιμο και φορτισμένο σεξουαλικά. Αντιθέτως, το πρόσωπο που μας κοιτά κατάματα μέσα από τον καθρέφτη παραμένει αδιαπέραστο, απαθές και απόμακρο. Αυτή η «έντεχνη αδιαφορία», την οποία κατέχουν και χειρίζονται τόσο επιδέξια οι επαγγελματίες της έκθεσης, όπως οι πορνοστάρ και τα μοντέλα, υπογραμμίζει ότι το ανθρώπινο πρόσωπο δε «γνωρίζει ποτέ τη γυμνότητα, γιατί είναι πάντοτε γυμνό» (Αγκάμπεν). Εκτεθειμένο ως καθαρό μέσο, το πρόσωπο μάς φέρνει αντιμέτωπους με έναν ηθικό ενδοιασμό: «είμαι ελεύθερος να αντιμετωπίσω τον άλλο σαν πρόσωπο ή σαν πράγμα, ωστόσο αν διαλέξω το δεύτερο, ανακαλύπτω ότι η ελευθερία μου είναι ένοχη, αφού έχει παραγνωρίσει την ετερότητα του άλλου» (Λεβινάς).

Η αμηχανία του θεατή προκύπτει από αυτή την ένοχη διαπίστωση: ο «ιμπεριαλισμός του βλέμματος» είναι αντίδραση ακατάλληλη προς την επιφάνεια του προσώπου. Επιδιώκει να φανερώσει αυτό που δεν εξαντλείται με τη φανέρωσή του. Με άλλα λόγια, η περφόρμερ μέσα από την τεχνική αυτή, δεν επιτρέπει στον άλλον να δει παρά μόνο ό,τι του επιτρέπει να δει: το βλέμμα της. Η Λενιώ Κακλέα, με το *A Hand's Turn*, καταφέρνει να προσκομίσει μια σειρά από σύνθετους και γόνιμους προβληματισμούς για το συσχετισμό χορού και πορνογραφίας, χωρίς να θίξει όμως καθόλου το γυμνό. Αντιθέτως, προσεγγίζει τη «μηντιακότητα» του σώματος και του προσώπου, ξεγυμνώνοντας την επιθυμία του κάθε θεατή που κατασκευάζεται με την κατοχή του επιθυμητού.

---

info: Το *A Hand's Turn* σε κείμενο και χορογραφία της Λενιώ Κακλέα, παρουσιάζεται στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών & Επιδαύρου (Πειραιώς 260), 1 Ιουνίου ως 1 Ιουλίου 2017. Διαβάστε περισσότερα **εδώ**

Τάσος ΚΟΥΚΟΥΤΑΣ

- Εκτύπωσε αυτή τη σελίδα
- Send with e-mail

- Google
- Facebook
- Twitter

ΑΤΖΕΝΤΑ

Μήνας **Ιούνιος 2017** Μήνας

Δευ Τρι Τετ Πेम Παρ Σαβ Κυρ

29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	1	2

ΝΕΑ

- 6 Ιουν. 2017 - ΕΛΛΑΔΑ
3η Παγκόσμια Ημέρα Γιόγκα
- 18 Μαΐ. 2017 - ΕΛΛΑΔΑ
"The Glass Between", κίνηση και ήχος στο MMA
- 29 Απρ. 2017 - ΕΛΛΑΔΑ
Το μήνυμα του ΣΕΧΩΧΟ για την Παγκόσμια Ημέρα Χορού
- 25 Απρ. 2017 - ΚΟΣΜΟΣ
35η Διεθνής Ημέρα Χορού, αφιερωμένη στην Τρίσα Μπράουν

Περισσότερα

- Ακολουθήστε μας στο Facebook
- Ακολουθήστε μας στο Twitter
- Ακολουθήστε μας στο Google+
- Διαβάστε μέσω RSS Feed

##NewsletterNewsletterRegistration.caption##

ΑΡΧΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ | Δομή Ιστοχώρου | Διαφήμιση | Προφίλ | Επικοινωνία | Όροι Χρήσης | Αρχή

Powered by TOOLIP Web Content Management Σχεδίαση και Ανάπτυξη από την EWORX S.A.

© **2010-17 dancepress.gr**